

Sygn. akt VI U 2916/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie odwołania **A. K.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 6 września 2013 r. znak (...)

w sprawie: **A. K.**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu A. K. prawo do emerytury od dnia (...)

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

III przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B. zgłoszony w odwołaniu wniosek A. K. o ustalenie kapitału początkowego.

Na oryginale właściwy podpis

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 września 2013 roku (znak (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu A. K. prawa do emerytury. Organ rentowy powołał się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2010 roku, nr 40 poz. 224) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.). W uzasadnieniu wydanej decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w/w przepisach, ponieważ nie udokumentował wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony od powyższej decyzji złożył odwołanie, wskazując, iż organ rentowy błędnie nie zaliczył do okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w Spółdzielni Usług Rolniczych w S. w okresie od 1 kwietnia 1976 roku do 31 marca 1986 roku. Ubezpieczony ponadto w odwołaniu wniósł o ustalenie kapitału początkowego z uwzględnieniem wynagrodzeń otrzymanych w powyższym okresie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Nadto organ rentowy wskazał, iż do prac wykonywanych w warunkach szczególnych nie uwzględnił ubezpieczonemu wskazanego przez niego okresu zatrudnienia, bowiem ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. K., urodzony dnia (...), dnia 23 sierpnia 2013 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udokumentowany staż ubezpieczeniowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wymiarze 25 lat, 4 miesięcy i 18 dni, w tym okres pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 12 lat i 11 dni. Organ rentowy do pracy w szczególnych warunkach zaliczył pracę w PGR w W. od 1 kwietnia 1986 r. do 15 kwietnia 1994 r. oraz pracę w Przedsiębiorstwie Rolnym (...) od 16 kwietnia 1994 r. do 31 grudnia 1998 r. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

- okoliczności bezsporne

Sporną pozostawała okoliczność czy ubezpieczony przez okres co najmniej 15 lat był zatrudniony w warunkach szczególnych i czy taki charakter miało jego zatrudnienie w Kółku Rolniczym (...) w W. i u następcy prawnego Spółdzielni Usług Rolniczych (...) w S. w okresie od 1 kwietnia 1976 roku do 31 marca 1986 roku.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, na podstawie którego ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. K. w dniu 1 kwietnia 1976 zawarł z Kółkiem Rolniczym - (...) w W. umowę o pracę na czas nieokreślony. Powyższy pracodawca w trakcie zatrudnienia ubezpieczonego przekształcił się w Spółdzielnię Usług Rolniczych (...) w S.. Ubezpieczony przez cały okres zatrudnienia pracował na stanowisku kierowcy ciągnika. Zajmował się pracami rolniczymi i transportowymi, m.in.: opryskiwał pola, jeździł po wapno i wysiewał wapno na pole, orał w polu, wywoził na pole obornik. Ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, nie miał dłuższych przerw w pracy, jak również nie korzystał z urlopów bezpłatnych.

-dowód: zeznania świadków: C. N., J. P. zapis AV k. 48v akt sądowych, dokumentacja z okresu zatrudnienia k. 14-29 akt sądowych, przesłuchanie ubezpieczonego zapis AV k. 48v akt sądowych

Sąd uznał zeznania świadków oraz ubezpieczonego za wiarygodne. Świadkowie dokładnie opisali charakter wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, nadto w tym samym czasie byli zatrudnieni również w/w zakładzie pracy, zatem widywali ubezpieczonego w trakcie wykonywanej przez niego pracy. Dodatkowo zeznania świadków i ubezpieczonego znalazły potwierdzenie w dokumentach składających się na akta osobowe z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w spornym okresie czasu.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonał oceny omówionego wyżej stanu faktycznego w kontekście przepisów art. 184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.Dz.U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

(art. 184 ust 2).

Zgodnie z treścią art. 32 ust 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.)

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.)

Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia z 1983 r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z w/w artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w tym zeznania świadków, ubezpieczonego oraz dokumentacja z okresu zatrudnienia pozwala na dokonanie ustalenia, zgodnie z którym ubezpieczony w spornym okresie pracu w Kółku Rolniczym – (...) w W. i Spółdzielni Usług Rolniczych w S. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy ciągnika - tj. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu cytowanego przepisu art. 184 ust 1. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wykonywana przez niego praca wymieniona została w wykazie „A” dziale VIII poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze („prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gaśnicowych”) i jest pracą o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ubezpieczony, wraz z okresem zaliczonym przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji, posiada wymagany łączny ponad 15-letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych uprawniający do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury na mocy cytowanego art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym.

W związku z tym Sąd Okręgowy podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych od dnia (...), tj. od dnia osiągnięcia przez niego wieku emerytalnego 60 lat.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy emerytalno-rentowej z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, pomimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonego. Ubezpieczony za sporny okres zatrudnienia nie przedłożył wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Mając na uwadze sformalizowany przebieg postępowania przed organem rentowym jak również występujące ograniczenia dowodowe, do przyznania ubezpieczonemu prawa do żądanego świadczenia konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność świadczenia przez odwołującego zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W punkcie III wyroku Sąd, na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c., przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B. zgłoszony w odwołaniu wniosek ubezpieczonego o ustalenie kapitału początkowego jako żądanie dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy.

Na oryginalne właściwy podpis.